

Blackwaters påverkan på amerikansk upprorsbekämpning i Irak

- En fallstudie utifrån teorierna "hearts and minds" och
"coercion"

Abstract

Blackwater är ett amerikanskt militärt säkerhetsföretag som i Irakkriget verkade under anställning av USA:s federala regering. Syftet med denna studie är att undersöka deras påverkan på amerikansk upprorsbekämpning i Irak med fokus på händelser som inträffade 2004 - 2007. Detta görs genom en kvalitativ deskriptiv enfallsstudie som bygger på två teorier som behandlar upprorsbekämpning; "Hearts and minds" och "Coercion". Den förstnämnda har en humanitär inställning och fokuserar på folkligt förtroende och stöd vid upprorsbekämpning. Den andra fokuserar i stället på våld och brutalitet som effektiva metoder och menar att kontroll över befolkningen är att föredra. I analysen, där Blackwaters agerande i Irak analyseras utifrån de två teorierna, kommer vi fram till att det både finns positiva och negativa synsätt på Blackwaters påverkan på upprorsbekämpningen. De problem som uppstod kan dock inte skyllas på endas Blackwater utan på den amerikanska upprorsbekämpningen i helhet.

Nyckelord: Blackwater, COIN, Irak, PMSC, USA

Tecken: 42'880

Förkortningar

COIN	Counterinsurgency
COIN FM	Counterinsurgency Field Manual
CPA	Coalition Provisional Authority
HM	Hearts and minds
HRW	Human Rights Watch
MEJA	Military Extraterritorial Jurisdiction Act
PMSC	Private Military Security Company (Samlingsnamn för privata militära företag respektive privata säkerhetsföretag verksamma i Irak i denna studie)

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte, problemformulering och frågeställning.....	1
1.2	Avgränsningar och disposition	2
1.3	Metod och material	3
1.3.1	Kvalitativ, deskriptiv enfallstudie.....	3
1.3.2	Material.....	4
2	Teori: Counterinsurgency (COIN)	5
2.1	Hearts and minds	5
2.2	Coercion.....	7
3	COIN i Irak	9
3.1	COIN FM 3-24.....	9
4	Blackwater i Irak	11
4.1	Falluja	11
4.2	Najaf.....	12
4.3	Nisourtorget	13
5	Blackwaters inverkan på COIN i Irak	14
5.1	Hearts and minds	14
5.1.1	Hearts – Vinna folkets förtroende.....	14
5.1.2	Minds – Ge folket säkerhet.....	16
5.1.3	Suveränitet och legitimitet åt värdnationen	16
5.2	Coercion.....	19
5.2.1	Brutalitet, kontroll och våld som COIN-strategi	19
5.2.2	USA:s täckmantel	20
6	Slutsats och diskussion	22
	Referenslista	24

1 Inledning

Blackwater* är ett privat militärt säkerhetsföretag som på uppdrag av USA:s federala regering varit verksamma i Irakkriget med start 2003. Många av Blackwaters uppdrag har varit hemliga, dock har vissa offentliggjorts.

I studien undersöks huruvida Blackwaters närvaro påverkade den amerikanska upprorsbekämpningen i Irak. Å ena sidan har Blackwater fått kritik från omvärlden på grund av provocerat och oproportionerligt våld mot civila vid ett flertal tillfällen. Å andra sidan har Blackwaters närvaro ansetts vara nödvändig. Deras närvaro har politiskt möjliggjort för utförandet av riskfyllda uppdrag som armén varit inkapabla eller ovilliga att ta. Detta menar många har sin grund i faktumet att Blackwaters personell, under sitt kontrakt med den amerikanska regeringen, varit skyddade med immunitet och därav inte ställts inför rätta för krigsbrott.

1.1 Syfte, problemformulering och frågeställning

Syftet med studien är att undersöka hur Blackwaters närvaro och agerande i Irak påverkade den amerikanska upprorsbekämpningen. Problemformulering kommer ur att Blackwater som ett privat militärt säkerhetsföretag inte rör sig efter samma riktlinjer som den amerikanska reguljära armén. De rör sig inom en juridisk gråzon, där distinktionen mellan civil och militär är svårdefinierad (Thurnher, 2008, s. 69). Detta öppnar upp för både politiska möjligheter (Singer, 2007, s. 3) och potentiella övergrepp.

* Blackwater heter numer Academi och har bytt namn ett flertal gånger under årens lopp. I denna studie kommer de dock endast benämnas som Blackwater av anledning att göra studien konsekvent samt göra det enklare att följa resonemangen.

Frågeställningen lyder som följer:

Hur påverkade Blackwater amerikansk upprorsbekämpning i Irak utifrån Counterinsurgency (COIN) -teorierna ”hearts and minds” och ”coercion”?

1.2 Avgränsningar och disposition

I denna studie är det Blackwater och deras insatser i Irak främst kring åren 2004 och 2007 som kommer att bejakas då det var då Blackwater fick som mest uppmärksamhet av omvärlden i stort. Anledningen till att valet föll på just Blackwater var att det är ett av de företag som faktiskt var beväpnade (Ridlon, 2008, s. 217) samt att de mer eller mindre satte fenomenet PMSC:s på kartan efter all den uppmärksamhet som riktades mot dem efter deras agerande i Irak.

Vidare kommer studien att fokusera på påverkningar av Blackwaters närvaro vad gäller den amerikanska upprorsbekämpningen. För att avgränsa oss gällande händelser och incidenter där Blackwater varit inblandade, har vi valt ut tre empiriska exempel; Falluja, Najaf och Nisourtorget i Bagdad. Händelserna på dessa tre platser är av intresse på så vis att de påverkat upprorsbekämpningen i Irak. I alla dessa händelser hade Blackwater en viktig roll. Det är dock viktigt att poängtera att studien inte har som syfte att analysera just dessa händelser, utan att de snarare verkar som empiriskt material för Blackwaters agerande i Irak och därmed kan ha påverkat amerikansk COIN. Till viss del kommer även mindre händelser mellan åren 2004 – 2007 att redovisas där Blackwaters agerande kan ha ansetts ha påverkat det amerikanska COIN-arbetet.

Eftersom teorin är en stor del av studien ägnas relativt mycket utrymme åt denna. För att undvika en partisk analys görs analysen utifrån två olika teorier inom COIN; ”hearts and minds” och ”coercion”. Efter att teorierna redovisats följer en kort bakgrund till COIN i Irak. I och med att det är Blackwaters inverkan på COIN som analyseras verkar avsnittet om COIN i Irak som en grund att stå på i analysen. Därefter redovisas de empiriska exemplen som sedan kommer att användas i analysen varpå analysen följer utifrån de två teorierna. Studien avslutas

med en avslutande diskussion och slutsats.

1.3 Metod och material

1.3.1 Kvalitativ, deskriptiv enfallstudie

Studien genomförs som en kvalitativ, deskriptiv enfallstudie. Nedan kommer det redogöras för vad de olika metodbegreppen innebär och hur vi kommer tillämpa dem.

En kvalitativ fallstudie är en forskningsmetod som systematiskt undersöker antingen ett fall eller flera relaterade fall där målet är att beskriva och/eller förklara ett visst fenomen inom dess verkliga kontext. Tillvägagångssättet består av insamlat material om fallet/fallen som tillåter forskaren att effektivt förstå hur subjektet verkar och fungerar (Berg, 2009, s. 317, Hesse-Biber - Leavy, 2011, s. 256). Fallstudie är den typ av metod som oftast föredras när man har en forskningsfråga som börjar med "hur" (Yin, 2007, s. 17, 24), vilket vår fråga gör.

En enfallstudie syftar på att ge större förståelse för ett specifikt fall (Berg, 2009, s. 325, Hesse-Biber - Leavy, 2011, s. 258, Yin, 2007, s. 62). Yin (2007, s. 62-63) menar att man kan använda en enfallsstudie på flera olika sätt. Man kan (1) pröva en formulerad teori på ett specifikt fall med syfte att utveckla, ifrågasätta eller bekräfta teorin, (2) undersöka ett representativt eller typiskt fall som kan generaliseras, (3) genomföra en avslöjande undersökning på ett specifikt fall där företeelser eller data tidigare varit oåtkomligt, (4) undersöka ett fall vid ett flertal tidpunkter vilket innebär att man genomför en longitudinell undersökning. Slutligen kan man även (5) undersöka ett specifikt fall på grund av dess unika eller extrema företeelser. Den här studien kommer bygga på denna sistnämnda typ av enfallsstudie då det aktuella fallet påvisar unika egenskaper som gör det intressant att undersöka. Blackwaters påverkan på amerikanskt COIN i Irak ser vi inte som ett representativt fall för alla PMSC:s. Studien är inte heller av avslöjande karaktär eller genomförd som en longitudinell undersökning. Även om studien grundas på COIN-teorierna "hearts and minds" och "coercion", är syftet

med enfallstudien inte att pröva dessa teorier, utan att undersöka det specifika, unika fallet utifrån dessa teorier.

En deskriptiv fallstudie innebär att fallet ifråga beskrivs utifrån dess sociala kontext (Hesse-Biber - Leavy, 2011, s. 258-59, Yin, 2007, s. 33). Hesse-Biber och Leavy (2011, s. 264) menar att olika typer av fallstudier kan användas för att besvara olika typer av frågeställningar. Författarna menar vidare att en deskriptiv fallstudie kan nyttjas för att besvara frågan "Vilka dimensioner av mitt fall bör beskrivas och förstås för att uppfylla mina mål?". Syftet med studien är att beskriva hur Blackwater kan ha påverkat amerikanskt COIN i Irak, därmed är en deskriptiv enfallsstudie den mest lämpade metoden. Detta eftersom att studien inte syftar till att förklara hur själva COIN-arbetet fungerar (Hesse-Biber - Leavy, 2011, s. 259) Det är inte heller en explorativ enfallsstudie som syftar till att utveckla teorier eller hypoteser utifrån observation av specifika fenomen i sitt sociala sammanhang och därefter utforma idéer för fortsatt forskning (Berg, 2009, s. 327, Yin, 2007, s. 22).

1.3.2 Material

Studien bygger främst på sekundärmaterial. Detta på grund av att mycket primärmaterial kring Blackwaters uppdrag och deras agerande i Irak, vad gäller vår frågeställning, är hemlighetsstämplat och rapporter över händelser så som Najaf inte är officiella och därmed inte har offentliggjorts. Detta beror på att det inte var den reguljära armén som stod för agerandet under denna händelse utan just Blackwater som privat företag (Scahill, 2008, s. 184).

Vårt främsta primärmaterial är COIN FM 3-24, en manual för amerikansk upprorsbekämpning i Irak. Med andra ord är det Blackwaters påverkan på FM 3-24 som sedermera analyseras med hjälp av sekundärkällor i form av böcker, vetenskapliga artiklar och studier utförda av andra involverade i ämnet. För att försäkra oss om riktigheten i informationen vi återger har vi i största möjliga mån använt oss av ett flertal varierande källor.

2 Teori: Counterinsurgency (COIN)

COIN avser militära, politiska, ekonomiska, psykologiska och samhälleliga åtgärder som vidtagits av regeringar eller ockupationsstyrkor för att kväva ett uppror. I grunden är det ett tävlande mellan upprorskämparna och staten för kontrollen av och stödet från befolkningen (Kahl, 2007, s. 170, Petraeus - Amos, 2006, s. 1-1, A-7). Utomstående aktörer deltar ofta genom att stödja en utav de stridande sidorna (Kahl, 2007, s. 170). Kahl (2007, s. 170) menar att inom COIN-teoritraditionen finns det två perspektiv på tillämpandet och utförandet av upprorsbekämpning, nämligen "hearts and minds" (hädanefter HM) och "coercion". Vi kommer nedan att redovisa dessa perspektiv och det är sedermera dessa teorier analysen kommer att göras utifrån. Anledningen till att det är just dessa två perspektiv inom COIN som valts är att för att "hearts and minds" och "coercion" är varandras motsatspoler. Medan HM-teorin talar emot Blackwater, talar coercion-teorin i större utsträckning för dem.

2.1 Hearts and minds

Under kriget i Irak utvecklade den amerikanska armén FM 3-24. Detta är en fältmanual skriven av f.d. militärbefälhavaren David H. Petraeus och f.d. marinkårsgeneral James F. Amos. Manualen behandlar COIN:s utförande i Irak och förespråkar HM-teorin. Petraeus och Amos (2006, s. B-3) menar att syftet med COIN är att hjälpa värdnationen få legitimitet och stöd från befolkningen. Därmed är hänsyn till det civila ofta den viktigaste faktorn vid genomförandet av COIN (Dunigan, 2011, s. 31). Civil hänsyn riktar sig främst till den omedelbara effekten som COIN har på det civila under operationens gång. Att vinna befolkningens förtroende och få över dem på sin sida är även en strategi för att

separera de civila från upprorsgrupperna (Loyola, 2007).

Det första steget vid en COIN operation är att bygga tillitsnätverk. Detta är vad HM-teorin innebär. Enligt Petraeus och Amos (2006, s. A-5) består teorin av två separata komponenter. ”Hearts” innebär att övertyga människor att deras främsta intressen tillgodoses av COIN:s framgång. ”Minds” innebär att övertyga dem om att COIN kan förse dem med säkerhet och att motarbete är meningslöst. Byggandet av tillitsnätverk är varierande och kan bland annat inkludera lokala och icke-statliga organisationer, lokala säkerhetsstyrkor och media (Petraeus – Amos, 2006, s. A-5). Dessa typer av organisationer måste USA som ockuperande makt samarbeta med och stödja för att COIN ska lyckas. Detta innebär att om värdnationen eller organisationer inte lyckas bedriva sin verksamhet måste USA vara beredda på att hjälpa till. Syftet är alltså inte endast säkerhetsrelaterat utan innebär även stöd för statsbyggandet (Kahl, 2007, s. 171, Petraeus – Amos, 2006, s. A-7).

Bygga tillitsnätverk börjar med att undersöka samhällens behov och därefter försöka tillgodose dessa behov vilket kan mobilisera stöd för COIN. Detta menar Petraeus och Amos (2006, s. A-5) är den viktigaste insatsen, allt annat kommer i andrahand. Alla typer av insatser som bygger tillit stödjer COIN-operationen och alla insatser som underminerar tilliten eller skapar dispyter inom tillitsnätverken hjälper istället fienden. Detta även om den underminerande insatsen ger en kortsiktig militär fördel. För att lyckas med COIN och samtidigt vinna tillit bör militären inte gå direkt på upprorsmännens huvudbas eller de byar som stödjer upproret. Istället bör man börja från säkra områden och därifrån successivt arbeta utåt. Därmed stärker man långsamt förhållandet med, och tilliten från, den civila befolkningen (Petraeus – Amos, 2006, s. A-5).

HM-teorin menar att alla typer av uppror kan bekämpas genom att förse befolkningen med säkerhet. Alla människor söker sig till den grupp som garanterar deras säkerhet. Att tillhandhålla grundläggande tjänster och ta itu med det politiska missnöje som genererar folkligt stöd för upprorsgrupper kan bidra till att förflytta det folkliga stödet från upprorsgrupp till staten (Kahl, 2007, s. 171).

Väpnad styrka måste användas med oerhörd återhållsamhet och inom ramarna för krigslagar (Kahl, 2007, s. 171, Petraeus – Amos, 2003, s. A-4).

Soldater bör inte agera obetänksamt utan se till att samla in all relevant fakta innan de agerar. Kontinuerlig utvärdering och bedömning av situationen är avgörande för en lyckad COIN-operation.

2.2 Coercion

Coercion-teorin är den främsta kritiken av HM-teorin och även av FM 3-24. Detta perspektiv ser legitimitet hos befolkningen som ett ouppnåeligt och onödigt mål. COIN borde inte ha fokus på att vinna över befolkningens stöd utan istället att försvåra för upprorsmännen genom att höja insatserna för att stödja dem (Kahl, 2007, s. 171-172). Enligt Coercion-teorin är det enklaste sättet att undertrycka uppror att ”mot-terrorisera” dem så att rädslan för repressalier överväger intresset att stödja upproret (Kahl, 2007, s. 172, Luttwak, 2007). Inom ”Coercion”-teorin anses det alltså inte nödvändigt att militären omstrukturerar sig till snällare, försiktigare statsbyggare. De bör istället fokusera på vad de redan kan; tillämpa eldkraft för att förgöra motståndet och använda väpnat tvång och kollektiv bestraffning med syfte att övertyga befolkningen att motsätta sig upprorsmännen (Khan, 2007, s. 172). Ur ett historiskt perspektiv har COIN främst varit framgångsrikt då militärer använd sig av en kompromisslös militär strategi, inte genom att vinna ”hearts and minds” hos folket (Kahl, 2007, s. 172, Luttwak, 2007).

West förespråkar Coercion-teorin (West, 2008) och ifrågasätter huruvida faktorer som statsbyggande och ekonomisk utveckling i värdnationen är nödvändigt för framgång av COIN (West, 2009, s. 5). West (2009, s. 5) menar vidare att det inte är beskydd av, utan kontroll över, befolkningen som gör COIN framgångsrikt. Denna typ av COIN-operation, där befolkningen kontrolleras snarare än skyddas, har visat sig framgångsrikt i flera fall genom historien (West, 2009, s. 6). Även Merom (2003, s. 42) menar att våld och brutalitet mot civila är det mest effektiva sättet för att nå önskat resultat inom krigsföring. Han menar vidare att detta även

är det mest effektiva sättet att hålla de militära kostnaderna nere då det kräver mindre arbetskraft inom armén.

Valentino, Huth och Balch-Lindsay (2004, s. 401-02) för detta argumentet ett steg längre och menar att massmord kan användas som en framgångsrik strategi vid COIN-operationer. Författarna menar vidare att demokratier är mindre benägna till att använda sig av massmord som strategi än auktoritära stater. Dock är även demokratier benägna till att utföra massmord om upprorsgruppen påvisar för stor makt eller popularitet (Valentino et al. 2004, s. 402). Massmord har tidigare använts eftersom andra typer av COIN-strategier visat sig minst lika kostsamma och ofta tenderat att misslyckas. Det som gör att demokratiska stater idag undviker massmord som strategi vid COIN beror på risken för inomstatligt och externt motstånd (Valentino, et al. 2004, s. 402). Valentino et al (2004, s. 403) menar att strategier inom HM-teorin främst har visat sig effektiva då upprorsgruppen saknat folkligt stöd. HM-teorin är inte lämplig för stater som står inför upprorsgrupper med starkt nationellt stöd. De flesta stater saknar de resurser som krävs för att vinna över befolkningens stöd om upprorsgruppen redan etablerat ett utbrett och starkt stöd från folket. Desto fler som redan stödjer upprorsgruppen, desto mer resurser krävs för att vinna över dem, vilket många stater inte har möjlighet eller kapacitet till. Därmed kan massmord helt enkelt ses som ett bättre alternativ bland en uppsättning oattraktiva val (Valentino et al. 2004, s. 403)

3 COIN i Irak

“Stabilizing and rebuilding Iraq, American policy-makers believed, would be easier than removing Hussein”

(Metz, 2007 s. 1)

När den amerikanska armén avlägsnade Saddam Hussein från makten 2003 förväntade de sig inte att bli involverade i upprorsbekämpning inom värdnationen Irak (Metz, 2007, s. 21, 23). Terroristattacken 2001 gjorde att dåvarande president George W. Bush och hans främsta rådgivare fick tänka om kring amerikansk och global säkerhetspolitik. Deras nya säkerhetsstrategi innebar bland annat att USA skulle ta kontroll över områden där terrorism hade möjlighet att få fäste och växa. Under vissa omständigheter kan detta involvera COIN-operationer, vilket var fallet för Irak (Metz, 2007, s. 16, 21-22). Detta var den amerikanska armén inte beredd på. Den dåvarande amerikanska doktrinen kring COIN var från Kalla Kriget och därmed inte särskilt relevant för konflikten i Irak. Detta tvingade den amerikanska armén att lära sig om COIN under konfliktens gång (Metz, 2007, s. 23-24). Bushadministrationen fokuserade till en början på teknisk utveckling, militär strategisk och operativ effektivitet, färre trupper och mer stridsstyrka (Metz, 2007, s. 22). Det antogs att amerikanska trupper skulle kunna avskräcka allt motstånd i form av upprorsgrupper, detta visade sig dock vara ett felaktigt antagande när det gällde samhällen där krigstraditionen förstärktes av religiös övertygelse (Metz, 2007, s. 24).

3.1 COIN FM 3-24

Den första COIN-manualen som släpptes 2004 var mer som ett utkast än en riktig manual och gav väldigt lite intellektuell förståelse av COIN. I december 2006 skapade Generallöjtnant David Petraeus och andra högt uppsatta amerikanska militärer FM 3-24, en ny reviderad COIN-manual.

Vid skapandet tog de hjälp av utomstående COIN-experter, människorättsgrupper och militära journalister som fick kommentera manualen under en konferens i februari samma år (Kahl, 2007, s. 170). Manualen förespråkar HM-teorin (Kahl, 2007, s. 170) vilket har varit USA:s uttalade strategi under konflikten (HRW, 2007a).

Trots uttalad HM-strategi provocerades många av Bushadministrationens främste man i Bagdad, Paul Bremers, beslut vilket till stor del ökade det amerikanska motståndet (Schaill, 2008, s. 112, 175). Bara hans utnämning till chef för återuppbyggnad, humanitära insatser och koalitionen provisoriska ockupationsmyndighet CPA (Coalition Provisional Authority), möttes mer eller mindre av direkt motstånd. Många irakier såg honom snabbt som en ny Saddam när han utfärdade olika bestämmelser så som ”Order 1” vilken innebar en av-Ba’athifisering. Under Saddams regim var man tvungen att vara med i Ba’athpartiet för att ha möjlighet till vissa jobb. ”Order 1” innebar att många inom sjukvård, skola och andra statsanställda blev av med sina arbeten. ”Order 2” innebar ett upplösande av den irakiska armén vilket innebar att Paul Bremer själv mer eller mindre såg till att det fanns potentiella upprorsmän i reserv (Scahill, 2008, s. 126-128).

4 Blackwater i Irak

Blackwater skriver på sin hemsida att de är en eliteleverantör vad gäller säkerhetstjänster av olika slag. De påstår att nutidens komplexa säkerhetsklimat kräver innovativa lösningar när det gäller olika typer av konfliktmiljöer. De poängterar även att de aldrig förlorat vare sig en tillgång eller en uppdragsgivare under deras beskydd. Vidare menar de mer eller mindre att de är oöverträffliga när det kommer till uppdragsgivare i form av regeringar och deras säkerhetsproblem och anser ingen av sina konkurrenter vara på samma nivå som dem (Academi, 2014).

Blackwater fick efter 11 september stora fördelar vad gällde deras arbetsområde. När USA gick in i Irak år 2003 fick de möjlighet att utvecklas ytterligare (Scahill, 2008, s. 108 & 112). I Irak skulle de komma att få det privilegierade arbetet att verka som livvaktsskydd åt den amerikanska ambassadören och tillika chefen för återuppbyggnad i Irak, Paul Bremer (Scahill, 2008, s. 112). Men det skulle också visa sig att Blackwater gjorde sig synliga inom många andra arbetsområden. Förutom att vara livvakter hjälpte de också till med att vakta anläggningar och eskortera såväl högt uppsatta tjänstemän som konvojer, vilket var ett utav de farligaste uppdragen i Irak (Singer, 2007, s. 3).

4.1 Falluja

Den 31 mars 2004 stod Blackwater inför en katastrof. Fyra män från Blackwater körde en konvoj genom Falluja och överraskades med att bli brutalt attackerade. De Blackwateranställda hade blivit skickade på uppdraget utan varken förberedelser, träning eller rätt utrustning (Singer, 2007, s. 14). Upprorsmännen attackerade dem med kulsprutor innan de hällde bensin på både bilar och kroppar och tände på (Scahill, 2008, s. 162). Journalister kom till platsen och tog bilder

som inom snar framtid skulle komma att spridas över hela världen.

Två av de Blackwateranställdas kroppar hade hängts upp under en bro vilket blev en symbolisk bild för många irakiers syn på, inte bara Blackwaters, utan USA:s närvaro i Irak (Scahill, 2008, s. 162-163). I Washington D.C. såg man mordet som en allvarlig utmaning gentemot USA:s auktoritet i landet (Scahill, 2008, s. 171). En handlingsplan togs fram och anfallsplanen godkändes direkt av president Bush (Scahill, 2008, s. 171-172). Redan fyra dagar efter attacken förflyttades de amerikanska marinsoldaterna in till staden och strider utbröt (Singer, 2007, s. 14, Keypour, 2013, s. 732). När det från internationellt håll påpekades att mer än 1600 civila irakier blivit dödade och efter påtryckningar från både irakiska och brittiska allierade gav Bush order om att stoppa operationen (Singer, 2007, s. 14).

4.2 Najaf

Fem dagar efter upproret i Falluja inträffade ett shiitiskt uppror i staden Najaf (Scahill, 2008, s. 174-175). Ett av Blackwaters uppdrag i Irak var att vakta CPA:s regionala högkvarter, varav ett av dem låg i Najaf (Scahill, 2008, s. 178). De Blackwateranställda befann sig på taket till högkvarteret när en väpnad demonstration utbröt på torget framför byggnaden. Demonstranterna uppskattades till mellan 700 och 2000 stycken (Scahill, 2008, s. 178, 180).

Det finns skilda meningar kring hur skottlossningen började. Blackwater påstår att det var irakierna som började skjuta medan i stort sätt alla vittnen på plats hävdar motsatsen. Stridigheterna pågick i timtal varunder Blackwater och ett antal marinsoldater sköt tusentals skott mot demonstranterna samt kastade hundratals granater (Scahill, 2008, s. 178, 180, Ridlon, 2008 s. 201). På grund av att det var Blackwater som officiellt vaktade byggnaden och stod för agerandet så finns det inga officiella militära rapporter över händelsen (Scahill, 2008, s. 184).

4.3 Nisourtorget

I ett skottdrama på Nisourtorget i Iraks huvudstad Bagdad den 16 september 2007 dödade Blackwateranställda 17 civila och skadade ytterligare 24 stycken. Blackwaterkonvojen som körde igenom det tätt trafikerade torget bestod av fyra pansarbilar med kulsprutor monterade på taket (Scahill, 2008, s. 13). Det finns många historier om vad som egentligen hände på Nisourtorget denna dag vilket gör det oerhört svårt att utreda. Eric Prince, ordförande för Blackwater, sa att hans anställda endast svarat på en attack den dagen. Han påstod att män hade skjutit mot konvojen vilket de Blackwateranställda uppfattade som ett hot (HRW, 2007b). Majoriteten av vittnen till massakern håller inte med Prince utan berättade att det inte förekommit några skjutningar utan att de Blackwateranställda hade oprovocerat börjat skjuta mot civila (HRW, 2007b).

5 Blackwaters inverkan på COIN i Irak

I följande avsnitt kommer Blackwaters påverkan på COIN i Irak analyseras utifrån de två teorierna ”hearts and minds” och ”coercion” som vi inledande presenterat och beskrivit.

5.1 Hearts and minds

5.1.1 Hearts – Vinna folkets förtroende

USA:s användning av Blackwater och andra PMSC:s i COIN-operationer i Irak medför såväl operativa och legala risker som renommérisker. De två sistnämnda väger tyngst i och med betoningen på legitimitet och stöd åt värdnationen i COIN-arbete (Carmola, 2012, s. 143). Sättet som PMSC:s utför sina uppdrag på kan påverka legitimiteten vid COIN-operationer då brott och kränkningar utförda av PMSC:s kan styrka den anti-amerikanska mentaliteten hos upprorsgrupper (Flavin, 2012, s. 99). Som tidigare nämnt fick amerikansk närvaro i Irak vid ett tidigt skede i konflikten mycket kritik från den irakiska befolkningen bland annat på grund av Paul Bremers och CPA:s förordningar (Scahill, 2008, s. 126-128). Missnöjet fick uttryck bland annat genom upproren i Falluja och Najaf 2004. Trots detta fortsatte Blackwater att verka i Irak utan att i större utsträckning förändra varken sin attityd eller strategi. Blackwaters svar på demonstrationen i Najaf tyder inte på några som helst tankar på konsekvenserna av agerandet.

Dunigan (2011, s.53) menar att USA hade anställt Blackwater och andra PMSC:s i Irak med syfte att dessa skulle verka tillsammans med den statliga armén. Detta visade sig dock fungera dåligt och i vissa fall resulterade det i rapporter om fientlighet, spänningar och dålig koordinering dem emellan.

Detta kan bero på att militären och Blackwater hade olika syner på bland annat risker, säkerhet och civila. Militären försökte i regel undvika onödiga risker medan Blackwater var mer toleranta till risktagande. Denna tolerans för risker skulle kunna vara till hjälp för COIN, men för det mesta blir denna missanpassade riskmentalitet i stället farlig inom COIN och bidrar till kaos i stridsituationer (Carmola, 2012, s. 146).

Tre år efter upproren i Falluja och Najaf, år 2007, visade Blackwater fortfarande inga tecken på att konsekvenser av sitt handlande var något att lägga vikt vid. Som tidigare nämnt är väpnad återhållsamhet och betänksamhet innan agerande en viktig del av COIN inom HM-teorin (Kahl, 2007, s. 171, Petraeus – Amos, 2003, s. A-4). Detta var inget Blackwater tillämpade när de på Nisourtoget i Bagdad enligt vittnen provocerat öppnade eld och dödade 17 oskyldiga civila.

Uppdragen som Blackwater och andra PMSC:s utför kräver tung beväpning och föreställning av dem som starka och stöddiga. Detta kan provocera upprorsgrupper och underminera COIN-operationer (Carmola, 2012, s. 143). Detta gäller främst livvaktuppdrag, vilket var en utav Blackwaters främsta uppgifter i Irak, och dessa menar Carmola (2012, s. 142) har väldigt negativ effekt på COIN-operationer. När exempelvis NGO:s skyddas av kraftigt byggda män med stora vapen som för många förknippas med något som mer liknar actionfigurer som Robocop, kan förtroendet för NGO:s gå förlorat och man befinner sig i stället i en process där man anser sig vara bättre än lokalbefolkningen (Bjork & Jones, 2005, s. 788). Dessutom var arbetslösheten hög och många irakier ansåg att utlänningar fick göra jobb som annars deras lokala förmågor kunde fått stå för. Att utländska aktörer, såsom Blackwater, dessutom stod för en hel del kränkningar mot irakierna förädlade knappast situationen (Singer, 2007, s. 11). Användningen av privata utländska företag, trots att lokal arbetskraft fanns, kan ha bidragit till det stora missnöjet och gett ett imperialistiskt intryck (Singer, 2007, s. 13). Precis som om de utländska aktörerna vore bättre än irakierna själva.

”Hearts” innebär att övertyga människor om att deras främsta intressen tillgodoses av COIN:s framgång (Petraeus – Amos, 2006, s. A-5). När befolkningens intressen ignoreras och istället möts av våld och kränkningar från Blackwater går

detta emot strategin som beskrivs i FM 3-24. Därmed kan detta ha en hämmande effekt på amerikansk upprorsbekämpning i Irak.

5.1.2 Minds – Ge folket säkerhet

Enligt FM 3-24 är syftet med COIN att skydda de civila, inte sig själv eller den egna styrkan (Petraeus – Amos, 2006, s.1-27). Blackwater och andra PMSC:s ser istället som främsta fokus att skydda sig själva och sina skyddsobjekt vilket de vidtar alla nödvändiga åtgärder för att lyckas med (Loyola, 2007, Singer, 2007, s. 6). ”Minds” innebär att övertyga civilbefolkningen om att motarbete är meningslöst då säkerhet ändå erbjuds (Petraeus – Amos, 2006, s. A-5). Men Blackwater handlade snarare i motsatt riktning. Blackwater hade det sämsta ryktet i Irak av alla PMSC:s (Stich, 2005, s. 287, Singer, 2007, s. 7). Det krävdes inte mycket för att de skulle ta till vapen och de var kända för att skjuta så fort någon kom för nära deras konvojer (Singer, 2007, s.10). Demonstrationen i Najaf och framför allt händelsen på Nisourtorget vittnar om att Blackwater tar det säkra före det osäkra när det gäller sin egen och sitt skyddsobjekts säkerhet. Blackwaters agerande i dessa situationer kan bero på att deras strategier och metoder skiljer sig från den reguljära arméns. Detta visar sig främst i deras olika syn på behandling av lokalbefolkningen. En viktig del av arbetet inom COIN, och främsta fokus inom HM-teorin, är att värdesätta och utveckla bra relationer med lokalbefolkningen (Dunigan, 2011, s.71) vilket sker genom att erbjuda säkerhet. När Blackwater oprovocerat öppnade eld mot civila och därmed försatte dem i osäkra situationer skadades denna relation. Detta i och med att majoriteten av lokalbefolkningen inte gjorde skillnad på Blackwater och den amerikanska reguljära armén utan såg dem som enda amerikansk styrka (Bjork & Jones, 2005, s. 778, Singer, 2007, s.6, 8)

5.1.3 Suveräntitet och legitimitet åt värdnationen

Något som också sätter käppar i hjulen för COIN inom HM-teorin är att företag så som Blackwater befinner sig i en juridisk gråzon (Thurnher, 2008, s. 69). När

incidenten på Nisourtorget i Bagdad inträffade blev det droppen som fick bägaren att rinna över för Iraks premiärminister Nuri Kamal al-Maliki (Thurnher, 2008, s. 80). Inrikesministeriet i Irak uttalade att de skulle åtala de Blackwateranställda som de fann hade använt sig av övervåld.

De förhindrade Blackwater från att arbeta inom irakiskt territorium och drog tillbaka deras licens (Stich, 2005, s. 285, Singer, 2007, s.1). Dock hade Blackwater aldrig haft någon faktisk licens medan de verkat i Irak. Dessutom var de även immuna mot irakisk lag (Singer, 2007, 1, 12) genom CAP Order 17 utfärdad av Paul Bremer år 2004 (Scahill, 2008, s. 63, Stich, 2005, s. 289). Varken Blackwater eller de anställda led av några större negativa konsekvenser. De anställda skickades hem och företaget bytte namn. De menade att de utfört sitt arbete i Irak väl då inte en enda individ som varit under deras beskydd skadats eller dödats i Irak (Carmola, 2012, s.147, Dunigan, 2011, s. 72). När alla anklagelser, gällande händelsen på Nisourtorget, mot de anställda inom Blackwater avfärdades år 2010 skapade detta ett stort missnöje vilket resulterade i protester (Flavin, 2012, s.105). Detta skadade inte endast legitimiteten hos den amerikanska armén utan även hos den irakiska staten (Flavin, 2012, s.99). Den irakiska premiärministern menade att amerikanska PMSC:s hotade statens suveränitet. Han menade vidare att den irakiska regeringen var ansvarig för dess invånare vilket innebar att de inte kunde acceptera våld mot dessa (Stich, 2005, s. 287). Blackwater kan på så sätt sägas ha haft mer makt än irakiska regeringen då Irak inte kunde åtala dem för de brott och kränkningar de begått (Singer, 2007, s. 12). När syftet med COIN är att hjälpa värdnationen och få legitimitet och stöd från befolkningen (Petraeus - Amos, 2006, s. B-3) undermineras detta mål med dessa juridiska hinder. Det finns ett flertal mindre incidenter där Blackwaters handlingar kränkt såväl den irakiska staten som lagen. Bland annat kastade Blackwateranställda vattenflaskor på en irakisk polisman vilket sågs som ett stort hån av irakierna (Singer, 2007, s. 13). På julafton 2004 sköt en berusad Blackwateranställd ihjäl vice presidentens livvakt under en argumentation. Detta fick endast till följd att den anställde smugglades ut ur Irak och denne har därefter inte blivit åtalad för brott. (Stich, 2005, s. 286, 288, Singer, 2007, s. 7). Som att komma undan den irakiska lagen inte var nog, bidrog också ett lapptäcke av amerikanska federala lagar till att PMSC-anställda undkom även amerikansk lag

och därmed inte heller ställdes inför rätta i USA (HRW, 2007a). En förlängning i amerikansk federal lag gjordes i och med Military Extraterritorial Jurisdiction Act (MEJA) vilken var menad att inkludera alla anställda som verkade utomlands, bland annat i Irak (HRW, 2007a). MEJA gällde dock bara entreprenörer anställda av, eller kopplade till, Försvarsdepartementet.

Blackwater verkade under kontrakt med Utrikesdepartementet vilket innebar att Blackwater inte inkluderades (HRW, 2007a). Om de skulle anses ha brutit mot Geneve konventionerna skulle de kunnat åtalas under "U.S. War Crimes Act", men detta har aldrig hänt (HRW, 2007a). Genom att irakiska regeringen får sin suveränitet kränkt kan medborgarna se staten som illegitim. Detta kan i sin tur få förödande konsekvenser för såväl irakiska regeringen som för utländska PMSC:s och USA. Med andra ord bidrar den juridiska gråzonen för företag som Blackwater inte bara till missnöje mot den irakiska regeringen utan också mot USA. Detta betyder att uppror kan tendera att uppkomma inte bara inom olika grupper i samhället utan också i två riktningar.

Dunigan (2011, s. 53) menar att det hotfulla och fientliga agerandet av PMSC-anställda mot civila i Irak kan ha allvarlig negativ inverkan på militära strategiska operationer i Irak, till exempel COIN-operationer. Inom den amerikanska militären finns det dem som håller med Dunigan om detta och anser att Blackwater skadade deras upprorsbekämpning. (Stich, 2005, s. 290) Bland annat att Blackwater bröt mot regel ett när det gäller COIN, nämligen att inte skapa sig några fiender (Scahill, 2008, s. 133). Det hela kan sammanfattas som brigadgeneral Karl Horst en gång sade:

"They shoot people and someone else has to deal with the aftermath".

(Stich, 2005, s. 290, Singer, 2007, s. 8)

5.2 Coercion

5.2.1 Brutalitet, kontroll och våld som COIN-strategi

Som tidigare nämnt har våld, brutalitet och massmord förr använts som COIN-strategi vilket givit lyckade resultat. Även om massmord kan ses som en något extrem form av COIN-strategi påvisar argumentet att Blackwaters beteende vid både Najaf och Nisourtorget inte helt och hållet behöver ha haft en negativ påverkan på COIN. Även om deras agerande försämrade tilliten och legitimiteten behöver detta inte vara något negativt i och med att både tillit och legitimitet ses som något onödigt och ouppnåeligt inom Coercion-teorin. Hade de fyra Blackwateranställda som dödades i Falluja haft rätt utrustning (Singer, 2007, s. 14) och visat större brutalitet hade de kunnat ta kontroll över folket i Falluja och därmed kanske kvävt upproret.

Vissa typer av risker är statliga militären ovillig eller inkapabel till att ta. Dessa typer av riskfyllda uppdrag tilldelas då istället PMSC:s. Detta beror till stor del på att de politiska konsekvenser som ett stort antal dödsförluster inom militären bör minimeras då förluster av PMSC-anställda inte officiellt redovisas (Carmola, 2012, s.137, Dunigan, 2011, s.76, Singer, 2007, s. 4). Carmola (2012, s. 137-38) menar att COIN-operationer ofta innebär stora risker och dödsförluster. Dessa förluster är svåra för staten att politiskt rättfärdiga. Anledningen till att PMSC:s kan ta sig an mer riskfyllda uppdrag beror till viss del på den toleranta riskmentaliteten inom företagen. Denna riskmentalitet innebär att PMSC:s kan acceptera ett högre antal dödsförluster än vad militären kan (Carmola, 2012, s. 138). Användning av PMSC:s vid COIN-operationer skulle alltså kunna öka effektiviteten då de kan utföra mer riskfyllda uppdrag. Ett sådant uppdrag är konvojeskorterung vilket har varit en utav Blackwaters främsta arbetsuppgifter i Irak. Detta ses som väldigt riskfyllt arbete i och med att dessa är attraktiva för upprorgrupper vilket innebär att uppror ofta sker kring dem (Carmola, 2012, s.141). Detta såg man bland annat i Falluja då Blackwater eskorterade en konvoj med köksutrustning till en amerikansk militärbas (Scahill, 2008, s.158). Säker transporter av material och individer till och från militärbaser är viktigt för att

COIN-operationer ska lyckas (Luttwak, 2007, Carmola, 2012, s. 141). Enligt Blackwater själva är detta något de inte misslyckats med då inte en enda individ som varit under deras beskydd skadats eller dödats i Irak (Carmola, 2012, s. 147, Dunigan, 2011, s. 72).

Som tidigare nämnt kan HM-teorin vara olämplig när COIN står inför upprorsgrupper med starkt nationellt stöd (Valentino et al. 2004, s. 403). Huruvida upprorsgrupper i Irak hade tillräckligt starkt stöd för att HM-teorin skulle vara ineffektiv för COIN finns det delade meningar om. Något som dock tyder på att upprorsgrupper i Irak höll på att växa sig starkare är faktumet att Muqtada Sadrs shiamuslimska upprorsgrupp på ett år, från 2003 till 2004, hade gått från att ha ca 500 medlemmar till över 10'000 (Scahill, 2008, s. 176). De facto att upprorsgrupper i Irak befinner sig inom täta samhällen så som Falluja skulle kunna vändas till något positivt genom de metoder som presenteras inom Coercion-teorin. Luttwak (2007) menar nämligen att om en upprorsgrupp antas befinna sig i en by eller en stadsdel, vare sig detta stämmer eller inte, kan den lokala befolkningen tvingas till att överlämna dem eller rapportera vart de befinner sig. Denna typ av COIN-operation kan genomföras genom hot, tvång, våld och även massmord. Blackwater hade kunnat utgöra en användbar del av COIN-arbetet i och med deras förmåga att skapa rädsla hos lokalbefolkningen och använda våld mot civila. Hur pass utbred rädslan för Blackwater var bland det irakiska folket är svårt att avgöra men de facto att ett antal statsanställda irakier vägrade träffa det amerikanska utrikesdepartementet för att diskutera statsbyggande på grund av deras skräck för Blackwater är ganska talande (Singer, 2007, s. 8). Deras agerande i både Najaf och på Nisourtorget visade även att de både var kapabla och villiga att döda civila.

5.2.2 USA:s täckmantel

Bästa sättet att genomföra COIN om upprorsgrupper växt sig för starka är brutalitet, våld och mord. USA som demokrati kan inte komma undan med detta då det internationella samfundet skulle sätta sig emot det. Blackwater, och även andra PMSC:s, skulle kunna genomföra dessa våldsamma COIN-aktioner utan att

någon, varken USA, företagen själva eller de anställda, skulle behöva ställas inför rätta. Att alla anklagelser mot de Blackwaterställda som dödade 17 civila på Nisourtorget lades ned tyder på att de hade möjlighet att använda våld mot civila och utföra massdödande utan rättsliga följder (Flayin, 2012, s. 105). Blackwater och andra PMSC:s kan vara mer effektiva än statliga arméer i och med att de kan verka utanför det offentliga ljuset och har därmed inte lika stor press på sig att följa internationell humanitär rätt (Dunigan, 2011, s. 108). USA menar att de inte haft något annat val än att återanställa Blackwater och andra PMSC:s i Irak trots att de brutit mot krigslagar och kränkt mänskliga rättigheter. Detta beror på att den amerikanska armén inte haft möjlighet eller vilja till att utföra det arbete som dessa företag gjort och att andra alternativ till dessa företag inte existerar (Stranger, 2012, s. 196). Blackwater kan alltså ses som viktiga för kriget i Irak och det finns dem som anser att kriget över huvud taget inte skulle varit möjligt utan hjälp från PMSC:s (Singer, 2007, s. 3). I och med att många av de uppdrag som Blackwater fått av USA varit hemliga (Scahill, 2008, s. 62) är det svårt att veta vad det är för typ av aktioner som den amerikanska armén inte själva klarar av att utföra. Huruvida dessa aktioner gäller simpel konvojeskortering eller egentligen mer brutala aktioner kan man inte mer än spekulera i.

6 Slutsats och diskussion

Huruvida Blackwater hade en negativ eller positiv inverkan på COIN i Irak kan för blotta ögat framstå som självklart men är i själva verket svårt att fastställa. Det är viktigt att poängtera att Blackwaters riskfyllda mentalitet, deras våld mot civila och deras nonchalans gällande vikten av legitimitet och folkligt stöd inte nödvändigtvis hade behövt försvåra för COIN i Irak. Faktum kvarstår att våld och brutalitet mot civila historiskt sett faktiskt visat sig effektivt vid COIN-operationer. Även om USA uttalat använde sig av HM-teorin vid deras COIN-arbete i Irak är frågan om detta verkligen var fallet. Efter incidenten i Falluja tog det inte lång tid för USA att gå till anfall mot hela staden, vilket innebar att hundratals oskyldiga skadades och dog, däribland många barn (Scahill, 2008, s. 190). Hur detta sammanfaller med vad som står i FM 3-24, gällande att hellre skydda de civila än den egna styrkan, är svårt att avgöra.

Enligt Luttwak (2007) antas det inom HM-teorin att det endast existerar en typ av politiskt styrelseskick i världen och det är ett som kräver folkligt stöd vilket åstadkoms genom att ta hänsyn till folkets behov och vilja. Han argumenterar vidare att diktaturer såsom Kuba och Nordkorea påvisar att folkligt stöd inte är nödvändigt för COIN så länge befolkningen går att kontrollera. Luttwak (2007) menar att den typ av politiskt styrelseskick som USA föredrar inte är vad Irak finner attraktivt. Han menar vidare att majoriteten av befolkningen i Irak föredrog nationellt religiöst styre och förtryck framför den frihet som USA erbjöd. Luttwaks argument påvisar problematiken i modern imperialism. Även om studien syftar till att undersöka Blackwaters påverkan på COIN är det inte irrelevant att se till varför COIN ens var nödvändigt i Irak. Kan det vara så att USA genom sin implementering av västerländska normer i Irak själva provocerade fram uppror? Metz (2007, s. 2) menar att frustrationen över USA:s närvaro i Irak långsamt växte sig starkare bland det irakiska folket som alltmer uttryckte: "Thank you for removing the tyrant, [...] but now go home".

Implementering av västerländska liberala normer i andra kulturer har tidigare ifrågasatts av forskare (Singer, 2007, s. 13). Utbredningen av religiösa och nationalistiska upprorsgrupper i Irak skulle kunna ses som ett svar på den amerikanska närvaron i helhet.

Beroende på vilka teoretiska glasögon man har på sig kan alltså Blackwaters påverkan på amerikansk COIN i Irak uppfattas på olika sätt. Å ena sidan, enligt Coercion-teorin, kan de ses som nödvändiga då de fyllde en funktion som den amerikanska armén till synes inte klarade av att fylla och att de då kunde effektivisera COIN-arbetet. Å andra sidan, enligt HM-teorin, skadade de legitimiteten av amerikanskt COIN-arbete. Blackwaters uppdrag skiljde sig från den reguljära arméns uppdrag på så sätt att det enda som räknades under exempelvis ett eskorteringsuppdrag var att ta sin klient från A till B. Om de vann "hearts and minds" på vägen spelade ingen roll, det var den reguljära arméns uppdrag (Singer, 2007, s. 6). På så sätt blev den amerikanska arméns och Blackwaters agerande och strategier tillsammans kontraproduktiva. Amerikansk COIN i Irak hade möjligen kunnat ske effektivt om PMSC:s och armén hade verkat i samma riktning och inte lagt fälleben för varandra. I och med att Blackwater var en del av USA:s totala styrka i Irak är det inte helt felaktigt att se det som att USA själva försvarade sitt eget COIN-arbete. Ena halvan kämpade uttalat för befolkningens stöd och legitimitet samtidigt som andra halvan kontinuerligt försämrade irakiernas syn på USA. De båda arbetade för samma sida och samma mål, men med olika metoder. Blackwater var inte grunden till amerikanernas problem i Irak och inte heller kan problemen som uppstod skyllas på endast deras påverkan (Singer, 2007, s. 15). Problemen kom snarare ur det amerikanska COIN-arbetet som helhet.

Referenslista

- Academi, <http://academi.com/pages/about-us>
Hämtad: 2014-01-03
- Berg, Bruce L. 2009. *Qualitative Research Methods For the Social Sciences*, 7 uppl. Boston: Pearson Education Inc.
- Bjork, Kjell – Jones, Richard, 2005. "Overcoming Dilemmas Created by the 21st Century Mercenaries: conceptualising the use of private security companies in Iraq", *Third World Quarterly*. Vol. 26, No. 4-5, s. 777-796
- Carmola, Kateri, 2012. "PMCs and Risk in Counterinsurgency Warfare" i Kinsey, Christopher - Patterson, Malcolm (red) *Contractors and War*. Stanford: Stanford University Press, s. 134-154
- Dunigan, Molly, 2011. *Victory for Hire: Private Security Companies' Impact on Military Effectiveness*. Stanford: Stanford University Press
- Flavin, William J. , 2012. "The Elephant in the Room" i Kinsey, Christopher - Patterson, Malcolm (red) *Contractors and War*. Stanford: Stanford University Press, s. 84-111
- Hesse-Biber, Sharlene J. Nagy, Leavy, Patricia, 2011, *The Practice of Qualitative Research*, 2 uppl. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications Inc.
- HRW, 2007a <http://www.hrw.org/news/2007/10/01/us-close-legal-loop-holes-allowing-contractors-act-impunity>
Hämtad: 2014-01-05
- HRW, 2007b <http://www.hrw.org/news/2007/12/13/blackwater-baghdad-it-was-horror-movie>
Hämtad: 2014-01-05
- Kahl, Colin H., 2007 "COIN of the Realm: Is There a Future for Counterinsurgency?" *Foreign Affairs*. Vol. 86, nr. 6, s.169-176
- Keypour, Joelle D., 2013. "The Political Question Doctrine in Private Military Company Liability Cases: Defining Claims to ensure Accountability". *Cardozo Journal of International & Comparative Law.*, Vol. 21 Issue 3, s. 729-758
- Loyola, Mario, 2007 "Mercenaries vs. Counterinsurgency"
<http://www.defenddemocracy.org/media-hit/mercenaries-vs-counterinsurgency/>
Hämtad: 2014-01-03
- Luttwak, Edward N., 2007. "Dead end: Counterinsurgency warfare as military malpractice". *Harper's Magazine*, februari 2007
<http://www.kropfpolisci.com/counterinsurgency.luttwak.pdf>
Hämtad: 2014-01-05
- Merom, Gil, 2003. *How Democracies Lose Small Wars: State, Society and the Failures of France in Algeria, Israel in Lebanon and the United States in Vietnam*, Cambridge: Cambridge University Press
- Metz, Steven, 2007 *Learning from Iraq: Counterinsurgency in American*

- Strategy*, Carlisle, PA: U.S. Army War College, Strategic Studies Institute
- Petraeus, David H. - Amos, James F., 2006 *Counterinsurgency FM 3-24*, Washington, DC: Headquarters Department of the Army
- Ridlon, Captain Daniel. P, 2008 "Contractoris or Illegal Combatants? The status of Armed Contractors in Iraq" *The Air Force Law Review*, Vol. 62, Januari, s. 201-253
- Scahill, Jeremy, 2008. *Blackwater världens mäktigaste privatarmé* (Håkansson, Tomas övers.) Stockholm: Norstedts (Originalarbete publicerat 2008)
- Singer, Peter. W, 2007. "Can't Win With 'Em, Can't Go To War Without 'Em: Private Military Contractors and Counterinsurgency" *Foreign Policy at Brookings Policy Paper*, nr. 4, September, s. 1-21
- Stanger, Allison, 2012. "Contractors' Wars and the Commission on Wartime Contracting" i Kinsey, Christopher - Patterson, Malcolm (red) *Contractors and War*. Stanford: Stanford University Press, s.184-204
- Stich, Rodney, 2009. *Iraq, Lies, Cover-Ups and Consequences*. Alamo: Silverpeak Publisher
- Thunher, Jeffrey S. 2008. "Drowning in Blackwater: How Weak Accountability over Private Security Contractors Significantly Undermines Counterinsurgency Efforts" *Army Law*, nr.422, Juli, s. 64-90
- Valentino, Benjamin – Huth, Paul – Balch-Lindsay, Dylan, 2004. "Draining the Sea: Mass Killing and Guerrilla Warfare", *International Organization*. Vol. 58, No. 2, s. 375-407
- West, Bing, 2008, "Securing Iraq"
<http://www.foreignaffairs.com/articles/63060/bing-west/securing-iraq>
 Hämtad: 2014-01-03
- West, Bing, 2009 "Counterinsurgency Lessons From Iraq" *Military Review*, Vol. 89, nr. 2, s. 2.12
- Yin, Robert K. 2007, *Fallstudier: design och genomförande*, 1:3 uppl. (Nilsson, Björn, övers.) Stockholm: Liber AB